

ВЕЋУ ЗА СТУДИЈЕ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТУ У БЕОГРАДУ

Одлуком Већа за студије при Универзитету у Београду од 21. октобра 2024. године образована је Комисија за оцену и одбрану мастер рада кандидата Владимира Јокића под насловом „Улога лаика у области црквене управе у Српској Православној Цркви: правни и црквеноправни аспекти“ (студијски програм: Религија у друштву, култури и европским интеграцијама) у саставу:

- проф. др Зоран Крстић, Православни богословски факултет Универзитета у Београду;
- проф. др Владан Таталовић, Православни богословски факултет Универзитета у Београду;
- проф. др Далибор Ђукић, Правни факултет Универзитета у Београду, ментор.

Након што је прегледала текст мастер рада, Комисија подноси Већу за студије при Универзитету у Београду следећи

РЕФЕРАТ о оцени мастер рада

БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Владимир Јокић је рођен 6. септембра 1988. године у Ваљеву. Основну школу је завршио у свом родном месту, а 2009. године је завршио Средњу богословску школу „Свети Сава“ у Београду. Исте године, благословом Епископа ваљевског г. Милутина, уписао је Православни богословски факултет на Универзитету у Београду. Године 2014. завршио је Богословски факултет. Интердисциплинарне мастер студије уписао је 2022. године, специјализујући се у области религије у друштву, култури и европским интеграцијама при Универзитету у Београду. Након успешно положени свих предвиђених испита, 2024. године предлаже тему за мастер рад код ментора проф. др Далибора Ђукића.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Мастер рад под насловом „Улога лаика у области црквене управе у Српској Православној Цркви: правни и црквеноправни аспекти“ кандидата Владимира Јокића урађен је на 92 стране текста са одговарајућом литературом. Структуру рада осим увода и закључка чини пет поглавља која су подељена на одговарајући број потпоглавља.

АНАЛИЗА РАДА ПО ПОГЛАВЉИМА

У Уводу кандидат наводи предмет рада – улогу лаика у црквеној управи Српске православне цркве, са акцентом на правноисторијске и канонске аспекте. Затим дефинише циљ истраживања, а то је утврђивање степена и последица државног утицаја на положај лаика у цркви. Полазна хипотеза гласи да је лаичко учешће у управи било предмет државних интервенција, које су утицале на аутономију Цркве. Обрађене су и методе истраживања (историјско-критичка, литерарна, аналитичко-синтетичка, компаративна и интердисциплинарна), затим структура рада по тематским целинама, као и очекивани резултати – систематизација историјско-правних решења, анализа њихове усклађености са канонским предањем и указивање на савремене изазове.

Прво поглавље садржи теоријске основе – богословске и правне претпоставке учешћа лаика, као и византијска решења у законодавству, судству и управљању црквеном имовином. Истиче се да је улога лаика временом ограничавана у корист јерархије и државне власти.

Друго поглавље обрађује покрајинске цркве које су ушле у састав СПЦ. У Босни и Херцеговини нагласак је био на црквеним општинама као носиоцима верског и националног идентитета. Потом следи Карловачка митрополија, где лаичко учешће долази до изражаја кроз саборске институције, и Београдска митрополија, са својим специфичним решењима у 19. веку.

Треће поглавље се бави уједињеном СПЦ у Краљевини Југославији. Приказан је државни утицај на васпостављање Пећке патријаршије, доношење Закона о СПЦ (1929) и Устава (1930), у коме су садржане норме о учешћу лаика у црквеној управи.

Четврто поглавље анализира положај СПЦ у социјалистичкој Југославији. Указано је на историјски оквир и нова законска и уставна решења, којима је улога лаика у Цркви маргинализована, а Црква стављена под снажан надзор државе.

Пето поглавље представља савремено стање у Републици Србији, земљама региона и у дијаспори, са нагласком на САД. Указује се на савремене облике учешћа лаика, пре свега кроз парохијске одборе и црквене општине.

У Закључку кандидат сумира истраживање и износи главне налазе: потврђује се хипотеза да је улога лаика у управи СПЦ била снажно условљена државним интервенцијама; наглашава се да је мешање државе често нарушавало црквену аутономију; истиче се да су упркос томе црквене општине и други лаички облици управе одиграли кључну улогу у очувању верског и националног идентитета; и на крају се указује на перспективе за будућност – потребу за доследнијим поштовањем канонских и еклисиолошких начела у савременом правном оквиру.

ЗАКЉУЧАК

На основу анализе мастер рада *Улога лаика у области црквене управе у Српској Православној Цркви: правни и црквеноправни аспекти* кандидата Владимира Јокића, чланови Комисије су сагласни у оцени да је рад урађен у складу са пријавом и да је резултат одговарајућег самосталног теоријског истраживања. Користећи адекватне методе кандидат је успео да на методолошки добар начин анализира и изложи све релевантне сегменте одабране теме. Истраживањем кандидата избор теме је потврђен као ваљан, испуњен је циљ и добро је осмишљена и развијена основна концепција и структура рада. Адекватни методолошки приступи којима се кандидат служио као и резултати рада дају довољно основа за тврдњу Комисије да је кандидат направио рад који задовољава све критеријуме за позитивну оцену.

Имајући у виду рад и наведене констатације Комисија сматра да је мастер рад *Улога лаика у области црквене управе у Српској Православној Цркви: правни и црквеноправни аспекти* кандидата Владимира Јокића испунио услове за јавну одбрану.

Београд, 29. август 2025.

Комисија:

- проф. др Зоран Крстић, Православни богословски факултет Универзитета у Београду;

Потпис: _____

- проф. др Владан Таталовић, Православни богословски факултет Универзитета у Београду;

Потпис _____

- проф. др Далибор Ђукић, Правни факултет Универзитета у Београду, ментор

Потпис: _____ 